

Naziv kolegija	„Psihopatološke“ devijacije religioznosti i ekleziogene neuroze						
Vrsta	35 sati predavanja + 10 sati seminara = 45 sati						
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Suzana Vuletić						
Cilj ili svrha kolegija	Cilj kolegija je utemeljiti ispravnu predodžbu istinske religioznosti, koja svojim zrelim duhovnim, molitvenim i moralnim životom povezuju vjernika s Bogom, jačaju njegov unutarnji svijet i na taj način pozitivno utječu na duševno zdravlje, naspram iskrivljenih predodžbi o Bogu/sebi/moralu, pogrešnih oblika molitve/žrtve/pokore/odricanja, prenaglašenog osjećaja skrupulozne krivnje i ostalih oblika ekleziogeno-neurotičnih manifestacija.						
Preduvjeti za upis	Nema preduvjeta						
Ishodi učenja	<p>Nakon uspješno završenog kolegija student će moći:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prepoznati oblike prave religioznosti, te razlučiti iskrivljene pojmove o Bogu/vjeri/moralu; 2. Prosuditi poznavanje ispravnih vjerskih istina i zahtijevanog moralnog ponašanja; 3. Identificirati nerazumne ili preteške „pseudo-religiozne“ zahtjeve koji se zbog svojih previsokih moralnih načela, mogu učiniti neostvarivima pojedincu, gomilajući mu osjećaj skrupulozne krivnje, što se može očitovati u obliku neuroza; 4. Integrirati religiozne poticaje za jačanje duševne stabilnosti pojedinca, duhovne snage, nutarnje čvrstoće, mira i opuštenosti, lijepih duhovnih doživljaja, motivacije i pozitivnih razvijanja svojih mogućnosti. 						
Povezanost ishoda učenja, nastavnih metoda i ocjenjivanja	Nastavna aktivnost	ECTS	Ishod učenja	Aktivnost studenata	Metode procjenjivanja	Bodovi	
						min	max
	Nastava utemeljena na motivirajućem procesu poučavanja	1,5	1-4	Prisutnost na nastavi uz aktivno sudjelovanje (razumijevanje, prepoznavanje, povezivanje)	Evidencija praćenja i aktivnog zalaganja studenta Rasprava	10	20
	Izrada seminara	2	1-4	Izrada znanstvenog seminara (prikazivanje usvojenosti primjene nastavnih smjernica identificiranjem uočenih problema)	Kritička analiza	20	40
	Završni ispit	1,5	1-4	Ponavljanje usvojenog gradiva Analiziranje i sintetiziranje činjenica kojima se stvara svijest o poznatim granicama područja učenja, te njihovo vrjednovanje	Usmeni ispit Vrjednovanje	30	40
	Ukupno:	5				60	100
Konzultacije	Vrijeme konzultacija uz prethodnu najavu mailom: <i>suzanavuletic007@gmail.com</i>						
Kompetencije koje se stječu	Po odslušanosti kolegija očekuje se da student zna prepoznati i pastoralno odgovoriti na uočene simptome „psihopatoloških“ tipova iskrivljene, ekstrinzične, religioznosti i skrupulozne moralnosti, nezrelih, psiho-afektivnih ličnosti, pojedinih fanatičnih vjernika infantilne pobožnosti.						

Sadržaj	<p>Pored nesumnjivo, velikih, pozitivnih doprinosa religioznosti u psihičkom životu pojedinca, religioznost može katkada predstavljati i određene rizične faktore za njegovo duševno zdravlje, poput ekleziogenih neuroza, kod osoba nezrele i ekstrinzične religioznosti. Ekleziogene su neuroze oblici nezrelog ponašanja, a obuhvaćaju neurotičnu religioznost koju karakterizira kontradiktorno ponašanje: s jedne strane utopistička naivnost, a s druge racionalizam; s jedne strane moralna hiperskrupuloznost, a s druge laksizam; agresivnost prema vjerskim autoritetima i istodobno servilnost; potrebu da bude čašćen i istodobno sažaljevan...Svi su ti oblici religioznog ponašanja u biti patološke naravi i odgovaraju poremećajima u strukturi i evoluciji religioznosti, razrađeni kroz deset psihopatoloških tipova nezrele religioznosti: ovisna religioznost, religioznost koja nagrađuje, zamjenska religioznost, religioznost iz straha, mazohistička religioznost, hipomanična religioznost, opsesivna religioznost, svjesni i nesvjesni neurotični ateizam, neurotičko vjersko obraćenje. U tim tipovima, koji obuhvaćaju nezrele psiho-afektivne ličnosti, najbolje se prepoznaju temeljne značajke ekleziogenih neurotika.</p> <p>Ukazujući na ova potencijalna religiozna zastranjenja, želimo jasno naglasiti da vjerski život ne uzrokuje psihoneuroze, nego sam neurotik unosi u svoju psihopatologiju određene vjerske sadržaje, kanalizirajući osobne psihičke smetnje u vjeru, koja na taj način postaje njihovo izričito očitovanje.</p> <p>Kolegij se zaključuje ukazivanjem pozitivnih religioznih vrijednosti i smjericama kako pastoralno odgovoriti na predočene probleme, jer u konačnici, Crkva i jedinstvo naroda Božjeg ovise o stupnju integracije svakoga zrelog člana, a zdrav duhovni život ne može se graditi na negativnostima, nego na idealima.</p> <p>Religiozni doživljaj; Povijesni prikaz zanimanja istaknutih psihologa za religiju; Religioznost kroz ljudski razvoj; Religiozni doživljaj u egzistencijalnim trenucima; Biomedicinske datosti psiholoških pojava duhovnih bolesti i ekleziogenih neuroza; 2.1. Duhovne bolesti; 2.2. Neurotični simptomi suvremenog društva; 2.3. Neurotični simptomi kod vjernika; Psihopatološke pojave nerealnih religioznih očekivanja i negativnog utjecaja nezrele religioznosti na čovjeka; 3.1. Ekleziogene neuroze; 3.2. Ekleziogene neuroze u službi kanaliziranja osobnih psihičkih oboljenja; 3.3. „Patološke“ karakteristike ličnosti kao pozitivne osobine nekih svetaca; 4. Pozitivni utjecaj religioznosti na duševno zdravlje čovjeka; 4.1. Pozitivni utjecaj religioznih praksi; 4.2. Odlike zdravog duhovnog života; 5. Interdisciplinarni pristup crkvenog pastora i psihoterapije; 5.1. Dušobrižnički tretmani u svojstvu duhovne medicine/pastoralni razgovori; 5.2. Kompetencija psihologije i psihopatologije za psihoterapiju.</p>
Obvezna literatura	<p>Š. CORIĆ, <i>Psihologija religioznosti</i>, Jastrebarsko, 2003. M. NIKIĆ, <i>Očima psihologa teologa</i>, Zagreb, 2011. M. SZENTMARTONI, <i>Psihologija duhovnog života</i>, Zagreb, 1990. S. VULETIĆ, Iskrivljene slike religioznosti, u: <i>Vjesnik Đakovačko-osječke nadbiskupije i Srijemske biskupije</i> 147(2019.)5.,41.-45. S. VULETIĆ, „<i>Psihopatološki</i>“ tipovi nezrele i moralno skrupulozne religioznosti, (Scripta ad usum privatum) I. ŽIVKOVIĆ, S. VULETIĆ, Ekleziogene neuroze u psihopatološkim oblicima religioznosti, u: <i>Društvena istraživanja</i> 92(2007.)6,1263.-1286.</p>
Preporučena literatura	<p>B. ANČIĆ, <i>Religija i zdravlje: vjerska zajednica kao socijalni resurs</i>, Zagreb, 2016. E. FROMM, <i>Psihoanaliza i religija</i>, Zagreb, 2000. T. IVANČIĆ, <i>Dijagnoza duše i hagioterapija</i>, Zagreb, 2015. I. LEPP, <i>Higijena duše</i>, Zagreb, 1991. S. VULETIĆ, I. ŽIVKOVIĆ, Aspetti devianti del fanatismo religioso, u: <i>Analecta TOR</i> 177(2006.), 651.-670.; I. ŽIVKOVIĆ, S. VULETIĆ, Authentic versus non-authentic religiosity – Psychopatology and sanctity, u: <i>Analecta TOR</i> 177(2006.), 477.-510.</p>
Oblici provođenja nastave	<p>Predavanja popraćena PowerPoint prezentacijama, primjeri iz psihološke analize</p>

Način provjere znanja i polaganja ispita	Pisani elaborat, usmeno polaganje ispita
Jezik poduke i mogućnosti praćenja na drugim jezicima	Hrvatski jezik.
Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe kolegija	Upitnik o dimenzijama religioznosti i njezinu utjecaju na svagdanji život.